

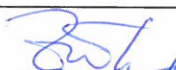
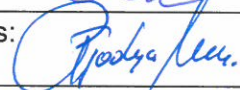

Datum účinnosti: 1. 2. 2018

		SMĚRNICE 18-54	
<u>Výkopové a zemní práce, terénní úpravy</u>			
<u>1. Účel</u>			
Směrnice stanovuje postup a podmínky pro povolování a provádění výkopových, zemních prací a terénních úprav (dále jen výkop) v oploceném areálu společnosti a podmínky pro jeho následné užívání.			
<u>2. Rozsah platnosti</u>			
Směrnice je platná v Paramo, a.s.			
<u>3. Odpovědnost a spolupráce</u>			
Odpovědnost a spolupráce vyplývá z jednotlivých ustanovení popsanych v kapitole 5.			
<u>4. Pojmy a definice</u>			
Společnost	-	Paramo, a.s.	
Zemní práce	-	práce při hloubení, zvyšování nebo svažování terénu	
Výkop	-	zemní práce prováděné pod úrovní terénu	
Zemní objekt	-	stavební dílo, které je výsledkem zemních prací. Zemní objekt, se tvaruje vykopávkou se současným tvořením svahů a dna, s jejich případným urovnáním a roubením	
Podzemní objekt	-	pro účely této směrnice vedení podzemní inženýrské sítě nebo jiný podzemní objekt	
Neznámý podzemní objekt	-	neznámé (nezmapované) vedení podzemní inženýrské sítě nebo jiný podzemní objekt	
Terénní úprava	-	zemní práce, kterými se podstatně mění vzhled terénu	
Objednatel výkopu	-	právnícká nebo fyzická osoba, která práce dle této směrnice objednala	
Hlavní povolovatel	-	příslušný vedoucí pracoviště, v němž se tyto práce provádějí (je totožný s vystavovatelem příkazu/povolení)	
Neopomenutelný povolovatel	-	zástupce útvaru, který se vyjadřuje ke všem pracem dle této směrnice	
Další povolovatel	-	zástupce útvaru, jehož vyjádření si vyžádal hlavní nebo některý neopomenutelný povolovatel	
Uživatel	-	fyzická, nebo právnícká osoba, která výkop užívá	
Následný uživatel	-	fyzická, nebo právnícká osoba, která výkop bude používat po ukončení prací původního uživatele	
Vypracoval:	Jiří Basl technik BOZP a PO	Podpis: 	Datum: 3. 1. 2018
Ověřil:	Ing. Zdeněk Hůla vedoucí OIMS a IA	Podpis: 	Datum: 3. 1. 2018
Schválil:	Ing. Marek Gładysz generální ředitel	Podpis: 	Datum: 9. 1. 2018
Vytiskl:	Jméno: Funkce:	Podpis:	Datum:

- Další uživatel - fyzická, nebo právnická osoba, která výkop užívá na základě písemného souhlasu uživatele výkopu.
- Geologické práce - geologický výzkum a průzkum
- Geologický výzkum - soubor prací, jimiž se zkoumá vznik a působení geologických procesů, zkoumá, hodnotí a dokumentuje geologickou stavbu území, její prvky a zákonitosti.
- Geologický průzkum - zahrnuje účelově zaměřené geologické práce, jimiž se zkoumá území v podrobnostech přesahujících geologický výzkum.

5. Zkratky

- BOZP a PO - bezpečnost a ochrana zdraví při práci a požární ochrana
- ČIŽP - Česká inspekce životního prostředí
- HZSp - hasičský záchranný sbor podniku
- IZS - Integrovaný záchranný systém
- MVP - Monitoring výkopových prací
- OBS - odbor bezpečnostních služeb
- OIMS a IA - odbor integrovaných systémů a interního auditu
- OZF - obnova základních fondů
- ŽP - životní prostředí

5. Výkop

5.1 Způsob povolování výkopu

- 5.1.1 Veškeré výkopy v Paramo, a.s. lze provádět pouze v souladu se směrnici S 18-07 a 18-41 a za podmínek uvedených v této směrnici.
- 5.1.2 Proces vystavování povolení k práci je uveden ve směrnících S 18-07 a 18-41. Proces vystavování povolení k výkopu je popsán touto směrnicí. Pro písemné povolování k výkopu se používá jednotný formulář uvedený v příloze 1 této směrnice.
- 5.1.3 Povolení k výkopu vystavuje **ve dvou vyhotoveních hlavní povolovatel** ve spolupráci s **objednatel** a zhotovitelem prací. Bez platného povolení k výkopu nesmí být výkopové práce zahájeny. Povolení k výkopu je přílohou příkazu či nařízení k práci.
- 5.1.4 Platnost povolení k výkopu je maximálně 12 měsíců. Povolení k výkopu se archivuje po dobu 1 roku od ukončení povolení. V případě vzniku mimořádné události při provádění práce (např. úraz, požár, výbuch a havárie) povolení k výkopu archivuje po dobu 5 let OBS, jako součást dokumentace z vyšetřování mimořádné události.
- 5.1.5 Povolení k výkopu není vyžadováno v případech nebezpečí z prodlení. Jedná se o práce související s odvrácením ohrožení života a zdraví osob, práce související s odvrácením škod na životním prostředí a práce předcházející škodám na majetku.

Podmínkou zahájení těchto prací je:

- a) jejich odsouhlasení hlavním povolovatelem (v mimo pracovní době nejvyšším přítomným vedoucím příslušného pracoviště, případně dispečerem).
- b) ohlášení začátku a konce omezení nebo přerušování průjezdnosti komunikací na:

Pracoviště	Telefonní linka	
	Pardubice	Kolín
Dispečink	129, 418, 451	378
HZSp	223	347
Logistika	348	182
Ostraha podniku	352	312

- c) zajištění podmínek, které by byly stanoveny při standardním vystavení povolení k výkopu (v případě potřeby nákres prostorového vymezení výkopu s vyznačením všech podzemních objektů nebo trasy výkopu a přesného určení místa poruchy),
- d) následné vystavení řádného povolení k výkopu v nejbližší možné době.

5.2 Účastníci povolovacího řízení povolení k výkopu

5.2.1 Hlavní povolovatel

- 5.2.1.1 Příslušný vedoucí pracoviště, v němž se tyto práce provádějí, **a který vystavuje příkaz/povolení k práci a povolení k výkopu**. Nedílnou součástí vystavení povolení k výkopu je oslovení všech určených povolovatelů. V případě, kdy některé podmínky již nejsou vyžadovány nebo již stanovené podmínky byly nahrazeny jiným účinným opatřením, je pokračování prací možné za předpokladu, že tato skutečnost bude zaznamenána do formuláře povolení k výkopu. U záznamu musí být uveden datum a podpis **hlavního povolovatele**, který změnu ve formuláři provedl.
- 5.2.1.2 Hlavní povolovatel je povinen zabezpečit splnění jemu stanovených podmínek **v příkazu/povolení k práci** a povolení k výkopu a pravidelně kontrolovat plnění jím stanovených požadavků.
- 5.2.1.3 Hlavní povolovatel je povinen v rámci povolování výkopu úplně a pravdivě informovat **zhotovitele** o situaci v prostoru výkopu, upozornit na případná rizika a stanovit závazné podmínky pro provedení prací. V případech, kdy jsou závazné podmínky stanoveny v povolení k výkopu, není třeba tyto podmínky uvádět v příkazu či nařízení dle S 18- 06, 18-07 nebo 18-41.
- 5.2.1.4 Hlavní povolovatel je povinen jako preventivní opatření pro provádění výkopových prací na podzemních rozvodech průběžně dbát na to, aby na podzemních rozvodech, tj. v místech zvláštních obvodů, nebyl skladován žádný materiál. Pokud se zde nějaký uskladněný nebo odložený materiál nachází, odpovídá za okamžité uvolnění prostoru výkopu.
- 5.2.1.5 Hlavní povolovatel je oprávněn a povinen přerušit nebo ukončit činnosti zhotovitele, v případě změny stanovených podmínek nebo jejich neplnění. Tuto skutečnost je povinen ohlásit objednateli.
- 5.2.1.6 V případě výkopu zasahujícího do více obvodů může být vystaveno povolení k výkopu pro každý obvod zvlášť, nebo může být vystaveno souhrnné povolení k výkopu odsouhlasené všemi hlavními povolovateli. Povinnosti hlavního povolovatele jsou pak stanoveny vždy pro jeho obvod.

5.2.2 Objednatel výkopu

- 5.2.2.1 Objednatel je povinen v případě potřeby před zahájením výkopu zajistit nákres prostorového vymezení výkopu s vyznačením všech podzemních objektů.
- 5.2.2.2 Objednatel je dále povinen:
 - a) zabezpečit splnění jemu stanovených podmínek v povolení k výkopu a pravidelně kontrolovat plnění stanovených požadavků,
 - b) přerušit nebo ukončit činnosti zhotovitele v případě změny stanovených podmínek nebo jejich neplnění,
 - c) ukončit povolení k výkopu v případě změny stanovených podmínek.
 - d) prokazatelně seznámit zhotovitele s podmínkami stanovenými jednotlivými povolovateli v povolení k výkopu a nutností kontrolovat plnění stanovených požadavků a to i ze strany jeho subdodavatelů,
 - e) oznámit začátek a konec omezení nebo přerušování průjezdnosti komunikací dle čl. 5.1.5, písm b),
 - f) v případě potřeby zabezpečit zaměření skutečného stavu všech předmětů mapování, které při provádění výkopu vznikly nebo se změnily. Zaměření

podzemních objektů musí být provedeno před záhozem výkopu. Doklad o zaměření je povinen předat OZF, který provede jejich kontrolu. Bez souhlasu OZF nemůže být vydán souhlas k záhozu výkopu,

- g) zabezpečit ve spolupráci s povolovateli identifikaci neznámého podzemního objektu, neprodleně informovat OZF, který zajistí jeho zaměření,
- h) neprodleně informovat příslušného povoloivatele, pokud v průběhu výkopu dojde k poškození podzemního objektu v jeho majetku či vnitřní správě a dohodnout s ním způsob nápravy,
- i) po dokončení stavebních prací v místě kabelových tras vyzvat zástupce provozu energetiky k provedení kontroly uložení kabelů a kabelové trasy před záhozem výkopu,
- j) zajistit, aby po skončení výkopu zhotovitel uvedl terén do původního stavu,
- k) provést kontrolu místa výkopu a ověřit splnění stanovených podmínek včetně úklidu pracoviště zhotovitelem prací.

5.2.3 Zhotovitel prací

5.2.3.1 Zástupce právního subjektu, který provádí zemní práce na základě smluvního vztahu s objednatelem. Osoba pověřená řízením prací.

5.2.3.2 Zhotovitel je odpovědný za dodržování jemu stanovených opatření a podmínek a to i u svých případných subdodavatelů.

5.2.3.3 Zhotovitel prací je dále odpovědný za:

- a) dodržování legislativních a normativních požadavků, smluvních požadavků a smluvně závazných předpisů,
- b) stav a používání nasazených prostředků v souladu s podmínkami stanovenými výrobcem a v souladu s legislativními a normativními požadavky,
- c) kvalitu a vykonání stanoveného rozsahu práce,
- d) provádění prací pouze odborně a zdravotně způsobilými osobami,
- e) zajištění opatření vyplývajících z jím prováděných, řízených a koordinovaných činností,
- f) prokazatelné seznámení všech osob vykonávajících činnost se stanovenými opatřeními a podmínkami, riziky možného ohrožení, místem a způsobem provádění prací,
- g) zajištění geologického průzkumu před vlastním prováděním výkopových prací v případech, kdy nejsou známé místní geologické a hydrogeologické poměry a fyzikálně mechanické vlastnosti zemin a nelze stanovit opatření, která by případná rizika možného ohrožení života a zdraví osob nebo škod na majetku eliminovala,
- h) realizaci průběžných kontrol plnění stanovených podmínek,
- i) zajišťování pravidelných odborných kontrol a nezbytné údržby zábran, popřípadě zábradlí, pažení, lávek, přechodů, přejezdů, bezpečnostních značek, značení a signálů, popřípadě dalších zařízení zajišťujících bezpečnost fyzických osob u výkopů,
- j) zajištění kontroly výkopu před zahájením prací ve výkopu na základě požadavku uživatele výkopu
- k) přerušení nebo ukončení činností v případě změny stanovených podmínek v povolení k výkopu nebo příkazu či povolení k práci nebo jejich neplnění; ohlášení této skutečnosti objednateli,
- l) přerušení činností v případě zjištění výskytu neznámého podzemního objektu a ohlášení této skutečnosti objednateli. Práce nesmí být opětovně zahájeny bez souhlasu objednatele,
- m) okamžité přerušení činností v případě zjištění možného výskytu předmětu, který by mohl být skrytou výbušninou a za zajištění dalšího postupu uvedeného v článku 5.10.

- n) zajištění označení prostoru dopravním značením v souladu s legislativními a normativními požadavky v případě omezení nebo přerušení průjezdnosti komunikací,
- o) označení a zabezpečení výkopu v souladu s legislativními a normativními požadavky a podmínkami uvedenými v této směrnici,
- p) provádění následných kontrol výkopu dle podmínek uvedených v této směrnici.

5.2.4 Určení povolovatelé

5.2.4.1 Neopomenutelní povolovatelé:

- mechanik elektro
- mechanik strojní
- HZSp
- výroba a rozvod elektrické energie
- výroba a rozvod tepla a vodního hospodářství

5.2.4.2 Další povolovatelé v případech, kdy výkop zasahuje do spravovaného území:

- logistika
- vnitřní správa
- ASŘTP
- Unipetrol doprava
- případně další zainteresované útvary

5.2.4.3 Určení povolovatelé jsou povinni zabezpečit splnění jim stanovených podmínek v povolení k výkopu a pravidelně kontrolovat plnění jimi stanovených požadavků.

5.2.4.4 Dále jsou povinni v rámci povolování výkopu úplně a pravdivě informovat o situaci v prostoru výkopu, upozornit na případná rizika a stanovit závazné podmínky pro provedení prací. V případech, kdy jsou závazné podmínky stanoveny v povolení k výkopu, není třeba tyto podmínky uvádět v příkazu či povolení k práci dle S 18-06, 18-07 nebo 18-41.

5.2.4.5 Určení povolovatelé jsou oprávněni a povinni přerušit nebo ukončit činnosti zhotovitele, v případě změny stanovených podmínek nebo jejich neplnění. Tuto skutečnost jsou povinni ohlásit objednateli.

5.3 Zajištění výkopových prací

5.3.1 Před zahájením zemních prací musí být zabezpečeny okolní stavby ohrožené výkopem.

5.3.2 Výkopy v zastavěném území, na veřejných prostranstvích a v uzavřených objektech, kde probíhají současně i jiné činnosti, musí být zakryty, nebo u okraje, kde hrozí nebezpečí pádu fyzických osob do výkopu, zajištěny zábradlím. Zábradlí se skládá alespoň z horní tyče (madla) a zarážky u podlahy (ochranné lišty) o výšce minimálně 0,15 m, přičemž prostor mezi horní tyčí a zarážkou u podlahy je nutno zajistit proti propadnutí osob způsobem odpovídajícím místním a provozním podmínkám bez ohledu na hloubku výkopu. Za dostatečnou se považuje výška horní tyče (madla) nejméně 1,1 m nad podlahou. Ve vzdálenosti větší než 1,5 m od hrany výkopu lze zajištění provést vhodnou zábranou zamezující přístupu osob do prostoru ohroženého pádem do hloubky. Za vhodnou zábranu se považuje zábradlí, u něhož nemusí být dodrženy požadavky na pevnost ani na zajištění prostoru pod horní tyčí proti propadnutí, přenosné dílcové zábradlí, bezpečnostní značení označující riziko pádu osob upevněné ve výšce horní tyče zábradlí, překážka nejméně 0,6 m vysoká nebo zemina z výkopu, uložená v sypkém stavu do výše nejméně 0,9 m. Zábradlí a zábrany smí být přerušeny pouze v místech přechodů nebo přejezdů.

5.3.3 Na staveništi, kde je zamezen vstup nepovolaným osobám, musí být proti pádu fyzických osob do hloubky větší než 1,5 m nebo v libovolné výšce do vody či látek ohrožujících v případě pádu do nich život nebo zdraví zajištěny okraje výkopů v těch místech, kde se vnější okraj dopravní komunikace přibližuje k okraji výkopu na vzdálenost menší než 1,5 m. Přechod o šířce nejméně 0,75 m musí být zřízen přes

výkop hlubší než 0,5 m; nepřesahuje-li hloubka výkopu 1,5 m, musí být přechod opatřen zábradlím alespoň po jedné straně, v ostatních případech po obou stranách.

- 5.3.4 Okraje výkopu nesmí být zatěžovány do vzdálenosti 0,5 m od hrany výkopu. Povrch terénu v pásu od okraje výkopu nebo jámy až po hranici smykového klínu stanovenou v projektové dokumentaci, ohrožený usmýknutím, nesmí být zatěžován zejména stavebním provozem, stavbami zařízení staveniště, stroji nebo materiálem, s výjimkou případů, kdy stabilita stěny výkopu je zabezpečena způsobem stanoveným v projektové dokumentaci.
- 5.3.5 Pro fyzické osoby pracující ve výkopech musí být zřízen bezpečný sestup a výstup pomocí žebříků, schodů nebo šikmých ramp. Povrch šikmých ramp o sklonu větším než 1:5 musí být upraven proti uklouznutí náležitě upevněnými příčnými lištami nebo zarážkami.

5.4 Provádění výkopových prací

- 5.4.1 Prováděním výkopových prací nesmí být ohrožena stabilita jiných staveb a jejich částí. Jestliže při provádění zemních prací dojde k nepředvídanému ohrožení stability okolních staveb anebo k porušení některých jejich částí, musí být zhotovitelem neprodleně přijata opatření k zajištění jejich stability.
- 5.4.2 Před prvním vstupem fyzických osob do výkopu nebo po přerušení práce delším než 24 hodin prohlédne zhotovitel nebo osoba jím pověřená stav stěn výkopu, pažení a přístupů; hrozí-li ve výkopu nebezpečí výskytu nebezpečných par nebo plynů, zajistí měření jejich koncentrace.
- 5.4.3 V ochranných pásmech vedení, popřípadě staveb nebo zařízení technického vybavení, lze provádět výkopové práce pouze při dodržení podmínek stanovených jejich vlastníky nebo provozovateli. Zhotovitel přijme, v souladu s těmito podmínkami, nezbytná opatření zabráňující nebezpečnému přiblížení fyzických osob nebo strojů k těmto vedením, popřípadě stavbám nebo zařízením.
- 5.4.4 Použití strojů nebo pneumatického a elektrického náradí v blízkosti podzemních vedení, popřípadě staveb nebo zařízení technického vybavení, projedná zhotovitel s provozovatelem, popřípadě vlastníkem vedení.
- 5.4.5 Zhotovitel při provádění výkopových prací, při nichž jsou dotčena podzemní vedení technického vybavení, dodržuje zejména tato opatření:
- a) vedení, která mohou být prováděním výkopových prací ohrožena, jsou náležitě zajištěna,
 - b) obnažené potrubní vedení ve stěně výkopu je ihned zajišťováno proti průhybu, vybočení nebo rozpojení.
- 5.4.6 Při provádění výkopových prací se nikdo nesmí zdržovat v ohroženém prostoru, zejména při souběžném strojním a ručním provádění výkopových prací, při ručním zajišťování výkopu nebo při přepravě materiálu do výkopu a z výkopu. Není-li v průvodní dokumentaci stroje stanoveno jinak, je prostor ohrožený činností stroje vymezen maximálním dosahem jeho pracovního zařízení zvětšeným o 2 m.
- 5.4.7 Nemá-li obsluha stroje při souběžném strojním a ručním provádění výkopových prací na jednom pracovním záběru dostatečný výhled na všechna místa ohroženého prostoru, nepokračuje v práci se strojem.
- 5.4.8 Při ručním provádění výkopových prací musí být fyzické osoby při práci rozmístěny tak, aby se vzájemně neohrožovaly.
- 5.4.9 Větší balvany, zbytky stavebních konstrukcí nebo nesoudržné materiály ve stěnách výkopů, které by mohly svým tlakem uvolnit zeminu, musí být neprodleně zajištěny proti uvolnění nebo odstraněny. Nahromaděná zemina, spadlý materiál a nežádoucí překážky musí být z výkopu odstraňovány bez zbytečného odkladu.
- 5.4.10 Po dobu přerušení výkopových prací zhotovitel zajišťuje pravidelnou odbornou kontrolu a nezbytnou údržbu zábran, popřípadě zábradlí, pažení, lávek, přechodů,

přejezdů, bezpečnostních značek, značení a signálů, popřípadě dalších zařízení zajišťujících bezpečnost fyzických osob u výkopů.

- 5.4.11 Mechanické zhutňování zeminy pomocí válců, pěchů nebo jiných zhutňovacích prostředků musí být prováděno tak, aby nedošlo k ohrožení stability stěn výkopů ani sousedních staveb.
- 5.4.12 Na odlehlých pracovištích, kde není zajištěn dohled, nesmí být výkopové práce od hloubky 1,3 m prováděny osamoceně.

5.5 Zajištění stability stěn výkopů

- 5.5.1 Stěny výkopu musí být zajištěny proti sesutí.
- 5.5.2 Svislé boční stěny ručně kopaných výkopů musí být zajištěny pažením při hloubce výkopu větší než 1,3 m v zastavěném území a 1,5 m v nezastavěném území. V zeminách nesoudržných, podmáčených nebo jinak náchylných k sesutí a v místech, kde je nutno počítat s opakovanými otřesy, musí být stěny těchto výkopů zabezpečeny podle stanoveného technologického postupu i při hloubkách menších, než je stanoveno ve větě první.
- 5.5.3 Pažení stěn výkopu musí být navrženo a provedeno tak, aby spolehlivě zachytilo tlak zeminy a zajišťovalo tak bezpečnost fyzických osob ve výkopech, zabránilo poklesu okolního terénu a sesouvání stěn výkopu, popřípadě vyloučilo nebezpečí ohrožení stability staveb v sousedství výkopu.
- 5.5.4 Do strojem vyhloubených nezapažených výkopů se nesmí vstupovat, pokud jejich stěny nejsou zajištěny proti sesutí ochranným rámem, bezpečnostní klecí, rozpěrnou konstrukcí nebo jinou technickou konstrukcí. Strojně hloubené výkopy a jámy se svislými nezajištěnými stěnami, do kterých nebudou v souladu s technologickým postupem vstupovat fyzické osoby, lze ponechat nezapažené po dobu stanovenou technologickým postupem.
- 5.5.5 Nejmenší světlá šířka výkopů se svislými stěnami, do kterých vstupují fyzické osoby, činí 0,8 m. Rozměry výkopů musí být voleny tak, aby umožňovaly bezpečné provedení všech návazných montážních prací spojených zejména s uložením potrubí, osazením tvarovek a armatur, napojením přípojek, provedením spojů nebo svařováním.
- 5.5.6 Při ručním odstraňování pažení stěn výkopu se musí postupovat zespodu za současného zasypávání odpaženého výkopu tak, aby byla zajištěna bezpečnost práce.
- 5.5.7 Hrozí-li při přepažování nebo odstraňování pažení nebezpečí sesutí stěn výkopu nebo poškození staveb v jeho blízkosti, musí být pažení ponecháno v potřebné výšce ve výkopu.

5.6 Svahování výkopů

- 5.6.1 Sklony svahů výkopů určuje zhotovitel se zřetelem zejména na geologické a provozní podmínky tak, aby během provádění prací nebyly fyzické osoby ve výkopu a jeho blízkosti ohroženy sesuvem zeminy. Přibližné sklony svahů výkopů o hloubce do 3 m, které budou po ukončení stavebních prací zasypány, a podmínky, které přitom mají být dodrženy, jsou pro některé druhy zemin stanoveny normovými požadavky.
- 5.6.2 Fyzická osoba určená zhotovitelem k řízení provádění výkopových prací
 - a) při změně geologických a hydrogeologických podmínek oproti projektové dokumentaci upřesní určený sklon stěn svahovaných výkopů,
 - b) vzniknou-li pochybnosti o stabilitě svahu, určí a zajistí provedení opatření k zamezení sesuvu svahu a k zajištění bezpečnosti fyzických osob.
- 5.6.3 Podkopávání svahů je nepřípustné.
- 5.6.4 Za nepříznivé povětrnostní situace, při které může být ohrožena stabilita svahu, se nikdo nesmí zdržovat na svahu ani pod svahem.

- 5.6.5 Při práci na svazích se sklonem strmějším než 1:1 a ve výšce větší než 3 m je nutno provést opatření proti sklouznutí fyzických osob nebo sesunutí materiálu.
- 5.6.6 Pracovat současně na více stupních ve svahu nad sebou lze tehdy, jestliže jsou realizací opatření stanovených v technologickém postupu vytvořeny podmínky pro zajištění bezpečnosti fyzických osob zdržujících se na nižších stupních.

5.7 Ruční přeprava zemin

- 5.7.1 Konstrukce pracovní plošiny pro dočasné uložení vykopané zeminy musí být upevněna tak, aby neohrožovala bezpečnost fyzických osob a stabilitu pažení nebo stěny výkopu. Na části pažení lze uvedenou plošinu připevňovat pouze tehdy, je-li pažení k tomuto účelu přizpůsobeno.
- 5.7.2 Pro přepravu zeminy kolečkem musí být zřízena dostatečně široká a únosná komunikace ve sklonu nejvýše 1:5, bez prudkých přechodů; její povrch nesmí být kluzký a podle okolností musí být zpevněn.
- 5.7.3 Přepravuje-li se zemina pro zásyp výkopu hlubšího než 1,5 m kolečkem, musí být při okraji výkopu zřízena pevná zarážka zabraňující sjetí kolečka do výkopu.

5.8 Nakládání s jednotlivými druhy odpadů

- 5.8.1 V případě výkopových prací prováděných na pozemcích Paramo, a.s. je nutné:
- Při výkopových pracích dodržovat podmínky odpadové legislativy,
 - Nevracet do výkopu nadlimitně kontaminované zeminy (sutě),
 - Provádět monitoring zemin (sutě) odborným zhotovitelem včetně zajištění porovnání výsledků monitoringu s limity stanovenými ČIŽP.
- 5.8.2 **Odpad stavební sutě z demolic, směsný stavební a demoliční odpad (zemina a kamení obsahující nebezpečné látky, číslo odpadu 17 05 03*)** vznikající při **výkopových pracech** prováděných **zhotovitelem** je vždy zneškodňován prostřednictvím **zhotovitele** na odpovídajících skládkách mimo areál společnosti, pokud není smluvně dohodnuto jinak. Za smluvní dodržování tohoto ustanovení zodpovídá **objednatel**.
- Odpad vznikající při činnostech prováděných pracovníky jednotlivých výrobních oddělení je ukládán podle objemu vzniku do nádob určených odpadovým referentem, který zajistí dočasné uložení odpadu v areálu HS, resp. předání odpadu externí firmě.
- 5.8.3 **Kontaminovaná i nekontaminovaná přebytečná zemina (zemina a kamení obsahující nebezpečné látky, číslo odpadu 17 05 03* a zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03*, číslo odpadu 17 05 04) *)** vznikající při **výkopových pracech** prováděných **zhotovitelem** musí být po ověření kvality akreditovanou laboratoří se souhlasem **objednatele** zneškodňována prostřednictvím dodavatele stavebních prací na odpovídajících skládkách, pokud není smluvně dohodnuto jinak. Za smluvní dodržování tohoto ustanovení odpovídá **objednatel**. Odpad vznikající při činnostech prováděných pracovníky jednotlivých výrobních oddělení je ukládán podle objemu vzniku do nádob určených odpadovým referentem, který zajistí dočasné uložení odpadu v areálu HS, resp. předání odpadu externí firmě.
- 5.8.4 Zeminu, kterou zhotovitel MVP označí při těžbě jako podlimitně kontaminovanou zeminu, je možné vrátit zpět do výkopu.

5.9 Geologické práce

V případě provádění geologických prací je nutno postupovat v souladu s legislativními a normativními požadavky, zejména v souladu se zákonem č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a Českém geologickém úřadu, v platném znění a vyhláškami č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci a 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, v platném znění.

5.10 Skryté výbušniny

5.10.1 Postup v případě nálezu

V případě zjištění výskytu předmětu, který by mohl být skrytou výbušninou, je každá osoba v místě nálezu a jeho bezprostředním okolí povinna okamžitě přerušit veškerou práci, dát výstrahu ostatním členům pracovní skupiny i osobám vyskytujícím se v blízkém okolí. Dále je povinna neprodleně informovat osobu pověřenou řízením prací **a nejvyššího přítomného vedoucího zaměstnance obvodu.**

Osoba pověřená řízením prací, případně osoba, která výskyt podezřelého předmětu zjistila, je povinna:

- a) ohlásit tuto skutečnost na HZSp (stručně a věcně uvede stavbu, útvar, jméno, číslo telefonu, čas a popis podezřelého předmětu),
- b) zamezit přístup všem osobám,
- c) zamezit jakékoliv manipulaci s nálezem (manipulace s nálezem přísluší výhradně pyrotechnikovi Policie ČR).
- d) do povolení k výkopu zaznamenat přerušení prací z důvodu podezření z nálezu skryté výbušniny.

5.10.2 Povinnosti HZSp

- a) zpětně ověří informaci o nálezu podezřelého předmětu,
- b) neprodleně vyrozumí dispečera a vedoucího směny bezpečnostní agentury,
- c) neprodleně předá informaci o nálezu Policii ČR,
- d) spuštěním sirény informuje zaměstnance o mimořádné události
- e) v HS Kolín po obdržení pokynu od složek IZS informuje zaměstnance prostřednictvím podnikového rozhlasu
- f) formou SMS informuje o nález určené zaměstnance,
- g) do příjezdu pyrotechnika Policie ČR stanovuje povinnosti a koordinuje činnost zainteresovaných zaměstnanců

5.10.3 Povinnosti dispečinku společnosti

- a) neprodleně vyrozumí vedoucího obvodu, v němž byl nález zjištěn,
- b) informuje členy krizového týmu Paramo, a.s, a havarijního dispečinku
- c) o nález vyrozumí bezpečnostní agenturu,
- d) telefonicky informuje střediska, kde není zaveden místní rozhlas
- e) zajišťuje požadavky, koordinaci a informace ve vazbě na velitele zásahu.

5.10.4 Povinnosti bezpečnostní agentury

- a) Zajišťuje činnosti dle pokynů velitele zásahu, pyrotechnika Policie ČR a vedoucího obvodu.
- b) v HS Pardubice po obdržení pokynu od Krizového týmu PARAMO (případně složek IZS) bezpečnostní agentura informuje zaměstnance prostřednictvím podnikového rozhlasu

5.10.5 Povinnosti vedoucího obvodu

Po seznámení se na místě se situací a nálezem je vedoucí obvodu povinen:

- a) zajistit vyrozumění všech přítomných osob a jejich vyvedení do bezpečné vzdálenosti,
- b) zamezit vstupu osob do ohroženého prostoru,
- c) zajistit bezpečnost zaměstnanců setrvávajících v bezpečnostním pásmu pro nezbytné zachování stability nebezpečných provozů nebo pro nezbytně nutné odstavení výroby,

- d) podílet se v součinnosti s příslušníky HZSp na zabezpečení místa nálezu až do doby příjezdu pyrotechnika Policie ČR (zajištění jednotlivých forem výstrah – označení ohroženého prostoru a bezpečnostního okruhu transparentní páskou a tabulkami s nápisem „Vstup zakázán“, dozor u ohroženého prostoru),
- e) zajistit vyrozumění vedoucích sousedních obvodů prostřednictvím dispečinku společnosti v případě, že přivolaný pyrotechnik Policie ČR zjistí, že se jedná o výbušninu.

Upozornění

Opuštěná pracoviště musí zůstat podle pokynů příslušných vedoucích zaměstnanců a podle provozních podmínek v základním rozsahu zabezpečena.

5.10.6 Znovuzahájení přerušovaných prací

V případě přerušení prací z důvodu podezření z nálezu skryté výbušniny, je jejich opětovné povolení podmíněno odsouhlasením přivolaného pyrotechnika Policie ČR a hlavního povolovatele, prostřednictvím formuláře povolení k výkopu.

5.11 Užívání výkopu

- 5.11.1 Výkop smí být použit pouze k účelům, pro které byl navržen a zhotoven, a to až po jeho úplném dokončení. Výkop musí být vybaven a zabezpečen v souladu s legislativními a normativními požadavky.
- 5.11.2 Pokud výkop nesplňuje výše definované požadavky, musí být označen zákazovou značkou „Vstup zakázán“. Značku lze použít i bez dodatkové tabulky s textem. Značka musí být umístěna u všech vstupů do výkopu viditelným způsobem.
- 5.11.3 Výkop musí být předán zhotovitelem do užívání uživateli. O předání vyhotovitel, na základě odborné prohlídky výkopu protokol, potvrzující jeho úplné dokončení a vybavení. Uživatel v protokolu potvrdí jeho převzetí.
- 5.11.4 Vzor protokolu je uveden v příloze 2 této směrnice.
- 5.11.5 Protokol musí být umístěn na viditelném místě na konstrukci ohraničení výkopu. Protokol musí být chráněn proti klimatickým vlivům a musí být bezpečně ke konstrukci upevněn. Protokol je zakázáno upevňovat pomocí drátů nebo jiným způsobem představujícím možné riziko poranění osob.
- 5.11.6 Pod každým protokolem musí být umístěna značka „Vstup zakázán“ a to tak, aby byla protokolem překryta. Při odebrání protokolu je pak výkop automaticky označen zákazem vstupu.

5.12 Užívání výkopu dalším uživatelem

- 5.12.1 Pro souběžné užívání výkopu dalšími uživateli, je nutné vyžádat si písemný souhlas uživatele výkopu prostřednictvím Přílohy 3 této směrnice. Další uživatel předloží formulář ve dvou vyhotoveních uživateli výkopu. Po udělení souhlasu zůstane originál dalšímu uživateli a kopie uživateli. Souhlas s Užíváním výkopu musí být k dispozici po celou dobu jeho užívání.
- 5.12.2 Uživatel, který umožnil použití výkopu dalšímu uživateli je povinen zajistit koordinaci pracovních činností ve výkopu v souladu s jeho určením a bezpečností provozu. V případě udělení souhlasu pro více dalších uživatelů, musí být uživatelem určena osoba, která bude koordinovat pracovní činnosti.
- 5.12.3 Výše uvedené ustanovení se netýká vizuální kontrolní činnosti majitelů jednotlivých podzemních objektů, prováděné s vědomím uživatele a za předpokladu, že výkop je označen protokolem dokladujícím jeho bezpečné užívání.

5.13 Užívání výkopu následným uživatelem

- 5.13.1 V případě kdy uživatel ukončí své práce ve výkopu a výkop bude používat následný uživatel, odebere uživatel protokol a předá jej zhotoviteli. Zhotovitel provede

posouzení stavu výkopu a předá jej následnému uživateli. Při předání vybaví zhotovitel výkop platným protokolem.

5.14 Kontrola výkopu zhotovitelem

- 5.14.1 Výkop musí být podrobován pravidelným odborným prohlídkám prostřednictvím zhotovitele, nejméně 1 x za měsíc.
- 5.14.2 Pokud nastaly mimořádné okolnosti, které mohly mít nepříznivý vliv na bezpečnost výkopu (např. nepříznivé klimatické podmínky), musí být odborná prohlídka provedena bezodkladně po pominutí tohoto stavu.
- 5.14.3 Záznamy o kontrolách jsou zaznamenávány přímo do protokolu.
- 5.14.4 V případě zjištění závad se postupuje v souladu s čl. 5.10.2.

5.15 Kontrola výkopu osobami užívajícími

- 5.15.1 Osoby užívající výkop vždy před zahájením práce provedou zběžnou prohlídku výkopu jako celku, při které se kontroluje zejména kompletnost konstrukce (pažení, přístupů). V případě zjištěných vad, nebo neoprávněných úprav tyto skutečnosti nahlásí neprodleně zhotoviteli.
- 5.15.2 Do doby provedení opravy odstraní protokol z výkopu a výkop tak bude automaticky označen zákazem vstupu. Stejný postup je nutný aplikovat pokud ve výkopu hrozí nebezpečí z důvodu námrazy, zasněžení, polítky průmyslovou kapalinou apod. Odebraný protokol je nutné neprodleně předat zhotoviteli.

5.16 Zakázané činnosti

- a) do výkopu je zakázáno vstupovat osobám, které zde nevykonávají pracovní činnosti v rámci své působnosti a bez povolení uživatele výkopu,
- b) vstupovat do nezajištěných výkopů v případech, kdy je výkop označeno zákazem vstupu nebo bez označení,
- c) provádění výkopových prací bez zajištění dohledu nad prováděnou prací,
- d) zatěžovat ochranné prvky výkopu,
- e) ukládat výkopek nebo materiál v prostoru 2 m od jeho okraje.

Poznámka:

V případě omezených prostorových možností (např. v blízkosti staveb) je možné výkopek ukládat i v kratší vzdálenosti. V tomto případě je nutné provést dodatečná opatření zabraňující možnému sesuvu výkopku do výkopu (pevné zábrany, geotextilie, apod.).

- f) umisťovat mechanizaci ve vzdálenosti do 2 m od okraje výkopu, s výjimkou případů, kdy stabilita stěn výkopu je zabezpečena způsobem stanoveným v projektové dokumentaci nebo v technologickém postupu,
- g) provádět jakékoliv úpravy výkopu a jeho zařízení s výjimkou dočasného odstranění bezpečnostních zábran z důvodu přístupu do výkopu (po ukončení prací musí být bezpečnostní zábrany dány do původního stavu,
- h) používat výkop pro jiné činnosti než byl zhotoven,
- i) pro sestup a výstup do nebo z výkopu používat ochranné prvky výkopu,
- j) sestupovat a vystupovat z výkopu mimo zřízená zařízení umožňující bezpečný sestup i výstup.
- k) při souběžném ručním a strojním provádění výkopových prací se nesmí nikdo zdržovat v ohroženém prostoru (maximálního dosah pracovního zařízení stroje, zvětšený o 2 metry),
- l) užívat souvislé výkopy delší než 20 m bez zajištění dostatečného počtu bezpečných vstupů/výstupů (bezpečný výstup musí být zřízen každých 20 m délky výkopu),

- m) pohybovat se ve vzdálenosti menší než 1,5 m od hrany výkopu, bez zajištění kolektivní ochranou nebo OOPP proti pádu osob do hloubky,
- n) zatěžovat hrany výkopu.
- o) provádění výkopových prací za nepřijatelných povětrnostních podmínek, tedy silného nebo dlouhotrvajícího deště, silného větru přesahující rychlost 10 m/s apod.

5.17 Kontrola a sankce

5.17.1 Kontrolu dodržování podmínek uvedených v této směrnici a souvisejících dokumentů jsou oprávněni vykonávat účastníci povolovacího řízení, provozní zaměstnanci, vedoucí zaměstnanci na všech stupních řízení, osoby, jejichž kontrolní činnost vyplývá z uzavřených smluvních vztahů a osoby vybavené průkazkou s šedým pruhem (kontrolní).

5.18 Evidence povolení k výkopu

Povolení k výkopu se evidují s ostatními povolenkami dle S 18-06, 18-07 a 18-41.

6. Související dokumenty

- S 14-01 Nakládání s odpady v PARAMO, a. s. – HS Pardubice
- S 14-04 Nakládání s odpady v PARAMO, a. s. – HS Kolín
- S 18-06 Povolování svařování
- S 18-07 Bezpečnost a ochrana zdraví při práci na zařízení
- S 18-41 Povolování prací v HS Kolín

Příkaz č. 4/2017 Evakuační plán a informační toky pro případ nálezu nevybuchlé munice v okolí PARAMO, a.s.

Zákon č. 62/1988 Sb., zákon o geologických pracích

Zákon č. 185/2001 Sb., zákon o odpadech

Vyhláška č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci,

Vyhláška č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek,

Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu,

Nářízení vlády č. 591/2006 Sb., o bližších minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na staveništích

7. Závěrečná ustanovení a přehled změn

Tato směrnice ruší čl. 6.8 a 11 směrnice 18-07 a čl. 17 směrnice 18-41.

S obsahem této směrnice musí být prokazatelně seznámeni všichni zaměstnanci PARAMO, a.s., a v potřebném rozsahu zaměstnanci externích firem provádějící tyto práce. Za seznámení vedoucích zaměstnanců těchto firem odpovídají **objednatelé**. Vedoucí zaměstnanci těchto firem si zajistí proškolení svých podřízených.

Vydání	Předmět změny	Datum
1	Nový dokument.	13. 11. 2017
2	Upřesnění definic a povinností účastníků povolovacího řízení.	1. 2. 2018

8. Změnové řízení

Za změnové řízení této směrnice odpovídá technik BOZP a PO.

Termín prověrky: jednou za 5 let.

Za provedení prověrky odpovídá bezpečnostní technik BOZP a PO.

9. Rozdělovník

výt.č.1) Intranet PARAMO, a. s.

10. Seznam příloh

Příloha č. 1 – Formulář „Povolení k výkopu, překopu a terénním úpravám“

Příloha č. 2 – Protokol

Příloha č. 3 – Souhlas s užíváním výkopu

Formulář – Povolení k výkopu, překopu a terénním úpravám

Povolení k výkopovým a zemním pracem a terénním úpravám					Evidenční číslo příkazu/povolení		
	Název		Odpovědná osoba		Datum		Podpis
Objednatel							
Zhotovitel							
Účel výkopu							
Rozsah prací							
Trvání prací	Od:		Do:		Prodlouženo do:		Podpis objednatele

Hlavní povolovatelé	Příjmení	Datum schválení	Podpis	Datum schválení prodloužení	Podpis
	Podmínky				
	Podmínky				
	Podmínky				
Neopomenutelní povolovatelé	Příjmení	Datum schválení	Podpis	Datum schválení prodloužení	Podpis
Mechanik elektro	Podmínky				
Mechanik strojní	Podmínky				
Výroba a rozvod el. energie	Podmínky				
Výroba a rozvod vody	Podmínky				
HZSp	Podmínky				
Další povolovatelé (budou dopsáni podle potřeby)	Příjmení	Datum schválení	Podpis	Datum schválení prodloužení	Podpis
	Podmínky				
	Podmínky				
	Podmínky				
	Podmínky				
	Podmínky				
	Podmínky				
	Podmínky				
	Podmínky				
	Podmínky				

Přerušení prací z důvodu podezření z nálezu skryté výbušniny
Práce přerušeny dne v hod. Přerušení práce nařídil: Podpis
Čas odsouhlasení znovuzahájení prací pyrotechnikem Policie ČR
Dne v hod. Jméno a příjmení Podpis
Komentář:
Odsouhlasení znovuzahájení prací hlavním povolovatelem
Dne v hod. Jméno a příjmení Podpis

Návod na vyplnění formuláře Povolení k výkopu

Evidenční číslo: Uvádí se **evidenční číslo příkazu/povolení k práci**.

Identifikace objednatele a zhotovitele: Uvádí se název společnosti, příjmení odpovědné osoby a podpis odpovědné osoby.

Účel výkopu: Uvádí se jednoznačná charakteristika účelu výkopu.

Rozsah prací: Uvádí se rozsah prováděných prací, popř. odkaz na dokument, kde je rozsah prací specifikován (způsob provedení, parametry, apod.)

Trvání prací: Uvádí se počáteční datum platnosti Povolení k výkopu a datum jeho plánovaného ukončení. V případě požadavku na prodloužení Povolení k výkopu, se v kolonce „Prodlouženo do“ uvede datum, do kterého je Povolení k výkopu prodlouženo.

Identifikace povolovatele: Uvádí se příjmení povolovatele a podpis povolovatele. Svým podpisem povolovatel odsouhlasí Povolení k výkopu ve stanovené platnosti, uvedené v kolonce „trvání prací“. V případě požadavku na prodloužení Povolení k výkopu, svým podpisem povolovatel odsouhlasí datum, do kterého je Povolení k výkopu prodlouženo v kolonce „Prodlouženo do“. V případě potřeby uvedení další specifikace ze strany povolovatele (např. omezení stanovené platnosti), ten k Povolení k výkopu přiloží přílohu s uvedenou specifikací. V případě specifikací menšího rozsahu, lze využít volného řádku v Povolení k výkopu, u jednotlivých povolovatelů.

Identifikace hlavního povolovatele: Uvádí se útvar, příjmení povolovatele, a podpis povolovatele. Svým podpisem povolovatel odsouhlasí Povolení k výkopu ve stanovené platnosti, uvedené v kolonce „trvání prací“. V případě požadavku na prodloužení Povolení k výkopu, svým podpisem povolovatel odsouhlasí datum, do kterého je Povolení k výkopu prodlouženo v kolonce „Prodlouženo do“. V případě potřeby uvedení další specifikace ze strany povolovatele, ten k Povolení k výkopu přiloží přílohu. V případě specifikací menšího rozsahu, lze využít volného řádku u jednotlivých povolovatelů.

Přerušení prací z důvodu podezření z nálezu skryté výbušniny:

Uvádí se datum a čas přerušení prací, příjmení a podpis osoby, která Povolení k výkopu přerušila.

Odsouhlasení znovuzahájení prací pyrotechnikem Policie ČR

Uvádí se datum a čas, od kdy je možné práce obnovit, příjmení a podpis pyrotechnika Policie ČR a jeho případný komentář. Odsouhlasení může být nahrazeno dokumentem vydaným příslušným pyrotechnikem.

Odsouhlasení znovuzahájení prací hlavním povolovatelem

Uvádí se datum a čas, od kdy je možné práce obnovit, příjmení a podpis hlavního povolovatele. Svým podpisem povolovatel odsouhlasí možnost znovuzahájení prací.

Protokol

VÝKOP DOKONČEN

Umístění:

Číslo:

Účel:

Objednatel	Zhotovitel

Datum zhotovení		Datum převzetí	
Zhotovitel		Uživatel	
Příjmení, podpis		Příjmení, podpis	
Telefon		Telefon	

Následné kontroly prováděné zhotovitelem

Datum	Příjmení	podpis	Datum	Příjmení	podpis

BEZPEČNÝ K UŽÍVÁNÍ

Souhlas s užíváním výkopu

Souhlas s užíváním výkopu	
Číslo protokolu:	
Přejímající (uživatel výkopu), kterému byl výkop předán do užívání, uděluje souhlas k použití výkopu pro uvedené osoby/subjekty:	
Souhlas je udělen na období:	
Zajištění BOZP:	
Příjmení uživatele výkopu	Podpis
Další uživatel je oprávněn používat výkop po sjednanou dobu na sjednaném místě a způsobem odpovídajícím danému typu výkopu. Osobě/subjektu je zakázáno provádět jakékoliv úpravy výkopu a je povinen výkop užívat v souladu s platnými předpisy. Další uživatel vždy před zahájením práce, provede zběžnou prohlídku výkopu jako celku, při které se kontroluje zejména kompletnost konstrukce (pažení, výstupů, zabezpečení, apod.). V případě zjištění neshod je zakázáno výkop používat. V případě, kdy je výkop označen zákazem vstupu nebo bez označení, pozbývá toto povolení dočasně platnost.	